

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ในการแก้ไขคุณสมบัติของสมาชิกสภาเทศบาล อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและการบริหารราชการของเทศบาลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาลที่ยังใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน ๑๔ ฉบับ สาระสำคัญของกฎหมายมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๑๔ หน้า ๒๒๒-๒๕๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเทศบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แบ่งเป็น ๖ ส่วน มีบทบัญญัติ ๗๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องขององค์การเทศบาลว่าประกอบด้วยหน่วยงานใดบ้าง การบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และการทำประชาคมติ

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ ในเรื่องขององค์ประกอบของสภาเทศบาลและให้ใช้ความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐ และเพิ่มมาตรา ๒๐ ทวิ และมาตรา ๒๐ ทริ โดยกำหนดการเพิ่มจาก

๔. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ และบรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติ หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ

๕. ให้จัดตั้งท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล เช่น เทศบาลตำบล เทศบาล เมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัติ โดยให้เทศบาลเป็นทบวงการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

๖. องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี โดยสมาชิกสภาเทศบาล มี ๒ ประเภท คือ ผู้ที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นและผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งขึ้น โดยอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี

๗. คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรี ๑ คน และเทศมนตรีจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีด้วยความเห็นชอบของสภาเทศบาล

๘. ให้เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

๙. กิจการอันอยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ๒ แห่งขึ้นไป ให้จัดตั้งเป็นองค์การ เรียกว่า “สหการณ” โดยมีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๐. เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ในกรณีที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๑. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ โดยถูกต้องตามกฎหมาย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่จะยุบสภาเทศบาลเพื่อเลือกตั้งหรือแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ภายใน เก้าสิบวัน

๑๒. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

๒. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๒ ตอนที่ ๙๘ หน้า ๑๖๒๕-๑๖๒๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๔๙๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในเวลานี้ บางมาตรายังไม่เหมาะสม เช่น ให้เทศบาลกู้เงินได้เฉพาะจากกระทรวง ทบวง กรมหรือองค์การต่าง ๆ เท่านั้น และบางกรณีก็ได้กำหนดความรับผิดชอบผูกพันการชำระเงินกู้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันไว้ให้แน่นอน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญให้ยกเลิกมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ในเรื่องรายได้ของเทศบาล และให้ใช้ความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ในเรื่องรายจ่ายของเทศบาล และให้ใช้ความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ หน้า ๓๔๕-๓๕๒ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๐๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากสมควรที่จะยกเลิกสมาชิกสภาเทศบาลประเภทที่สอง เพื่อให้มีแต่สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งแต่ประเภทเดียวกับแก้ไขเพิ่มเติมไม่ต้องให้มีการแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและวิทยฐานะเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ในฐานะเป็นผู้เริ่มการสำหรับท้องถิ่นที่เป็นสุขาภิบาลอยู่ก่อนแล้วจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล เพราะท้องถิ่นที่เป็นสุขาภิบาลอยู่ก่อนแล้วนั้น มีการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่นต่อเนื่องกันมา โดยมีกรรมการเลือกตั้งจากราษฎรเข้าสมทบเป็นกรรมการสุขาภิบาลอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องให้มีสมาชิกสภาเทศบาลในฐานะเป็นผู้เริ่มการอีก นอกจากนี้ การเปลี่ยนชื่อเทศบาลยังไม่มีบทบัญญัติระบุไว้ชัดแจ้งว่าจะกระทำโดยวิธีใด เพื่อไม่ให้มีปัญหา จึงสมควรจะได้มีบทบัญญัติไว้เสียให้ชัดเจน การเปลี่ยนชื่อเทศบาลให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บางมาตรา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา โดยมีสาระสำคัญของให้ยกเลิกมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๘ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องการจัดตั้งเทศบาล ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ ใช้บังคับ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องสมาชิกสภาเทศบาล และให้ใช้ความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาล และให้ใช้ความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องการออกจากตำแหน่งของเทศมนตรี และให้ใช้ความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องการสิ้นสุดความเป็นเทศมนตรีเฉพาะตัว และให้ใช้ความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องการสั่งให้ออกจากตำแหน่งของคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี และให้ใช้ความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๔. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๙ ตอนที่ ๑๘ หน้า ๒๐๐-๒๐๖ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล และเพื่อกำหนดรายจ่ายของเทศบาลให้สอดคล้องกับหลักการงบประมาณ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งเป็นเรื่องรายจ่ายของเทศบาล และให้ใช้ความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้เพิ่มความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นเรื่องการจ่ายเงินเพื่อการลงทุนและการชำระเงินกู้ให้เป็นมาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ตามลำดับ

๓. ให้เพิ่มความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในเรื่องคณะกรรมการที่ปรึกษาการเทศบาลไว้เป็นส่วนที่ ๗ มาตรา ๗๕ ทวิ มาตรา ๗๕ ตริ มาตรา ๗๕ จัตวา มาตรา ๗๕ เบญจ และมาตรา ๗๕ ฉ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๕. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๒๖ หน้า ๑๔๘-๑๕๑ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๐

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ยังมีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการมอบหมายอำนาจของคณะเทศมนตรีและนายกเทศมนตรีในการปฏิบัติงานประจำทั้งการเปรียบเทียบกับเทศบัญญัติ และอัตราค่าปรับคดีละเมิดเทศบัญญัติก็ยังไม่อยู่ในระดับที่สมควรจึงเห็นสมควรแก้ไข

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญให้ยกเลิกความในมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของการให้คณะเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของการให้อำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของการให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๖. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๔๖ หน้า ๒๖๖-๒๗๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเทศบาลยังไม่อาจจัดทำกิจการในหน้าที่บางอย่างนอกเขตเทศบาล หรือลงทุนร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นหรือกับบุคคลอื่นได้ ฉะนั้น เพื่อให้เทศบาลดำเนินกิจการดังกล่าวให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นยิ่งขึ้น จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาลบางมาตราเสียใหม่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๕๑ เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล โดยเพิ่มเติมให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

๒. แก้ไขมาตรา ๕๔ เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล โดยเพิ่มเติมให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ กับทั้งปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

๓. เพิ่มบทที่ ๓ ทวิ (เพิ่มมาตรา ๕๗ ทวิ และมาตรา ๕๗ ตร) ดังนี้

๓.๑ เทศบาลอาจทำกิจการนอกเขต ในกรณีจำเป็นต้องทำและเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่ในกรณีได้รับความยินยอม และในกรณีได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๓.๒ เทศบาลอาจทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นบริษัทจำกัด ในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะในกรณีต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียน และในกรณีที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๗. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๙๐ หน้า ๒๐๒-๒๐๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่าเทศบาลเป็นหน่วยบริหารราชการของท้องถิ่นควรจะได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งขจัดปัญหาความเดือดร้อนบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนอย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเทศบาลบางมาตราให้รัดกุม และชัดเจนยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ ข้อ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นเรื่องของการออกจากตำแหน่งของเทศมนตรีทั้งคณะ โดยเปลี่ยนมาใช้ความในข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของหน้าที่เทศบาลตำบลที่ต้องทำในเขตเทศบาล โดยเปลี่ยนมาใช้ความตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของการตราเทศพาณิชย์ของเทศบาลให้เป็นเทศบัญญัติ และให้เปลี่ยนมาใช้ความตามข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

๔. ให้เพิ่มความตามที่บัญญัติไว้ใน ข้อ ๔ แห่งประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นเรื่องของกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ไว้เป็นมาตรา ๖๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๘. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๒๐๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๗-๑๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๗

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ให้เทศบาลต้องจัดทำภายในเขตเทศบาล แต่กิจการบางอย่างที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้ยากจน คือกิจการโรงรับจำนำและกิจการสถานสินเชื่อเทศบาลยังมิได้มีหน้าที่ที่ต้องจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ และโดยที่พิจารณาเห็นว่า กิจการโรงรับจำนำและกิจการสถานสินเชื่อเทศบาลเป็นแหล่งที่อำนวยความสะดวกประชาชนผู้ยากจนในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับการเงินเพื่อยังชีพของครอบครัว สมควรกำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องจัดทำมีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือกิจการสถานสินเชื่อเทศบาลภายในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาลนครทุกแห่งเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ยากจนต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๕๓ เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลโดยเพิ่มให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

๒. ในกรณีเทศบาลตามข้อ ๑ ยังไม่มีโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่นขึ้นภายในกำหนดสามปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีเหตุอันควรรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจอนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสองปี

๙. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๕๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๓๗-๔๑ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๙
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๙

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บางมาตรายังไม่เหมาะสมโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องส่งร่างเทศบัญญัติที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการ และผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการบริหารงานท้องถิ่นสมควรแก้ไขให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา โดยแก้ไขมาตรา ๔๕ และมาตรา ๖๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๔๕ การออกจากตำแหน่งของเทศมนตรีทั้งคณะนั้น พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ ๔ กรณี คือ สมาชิกภาพสิ้นสุด สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ ความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง และรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ออก ส่วนการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่จะต้องดำเนินการภายในเก้าสิบวัน

๒. แก้ไขมาตรา ๖๒ ทวิ ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบที่จะไม่รับหลักการกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นนั้นตกไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยที่ไม่รับหลักการให้ส่งคืนสภาเทศบาล ในกรณีที่สภาเทศบาลยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป แต่ถ้าคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อลงชื่ออนุมัติ

การส่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าวในกรณีเทศบาลตำบลได้กำหนดให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังนายอำเภอก่อนและส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลนครนั้นประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๐. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๓๑ ฉบับพิเศษ หน้า ๕-๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๓

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ กิจการงานของเทศบาลเมืองได้เพิ่มภาระและความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เนื่องจากการคมนาคม การเศรษฐกิจ การศึกษา การผังเมือง การสาธารณสุข และการบริการแก่สาธารณะ แต่จำนวนเทศมนตรีของเทศบาลยังมีจำนวน ๒ คน เท่ากับเทศบาลตำบลที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ความรับผิดชอบในภาระต่าง ๆ ปัจจุบันเท่ากับเทศบาลนครซึ่งมีเทศมนตรีถึง ๔ คน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงสมควรแก้ไขเพิ่มจำนวนเทศมนตรีตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลและความรับผิดชอบในภาระต่าง ๆ ที่นับวันยิ่งสลับซับซ้อนขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยมีสาระสำคัญคือ ให้แก้ไขมาตรา ๕๒ เพิ่มเติมในกรณีที่เทศบาลเมืองแห่งใด มีรายได้จัดเก็บตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไปให้มีเทศมนตรีเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ซึ่งการแต่งตั้งเพิ่มนี้ให้นำมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

๑๑. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๕ก ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๗ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดหลักการในการจัดระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเทศบาลในส่วนของวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล ข้อห้ามและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล การพ้นจากตำแหน่งเทศมนตรีและคณะเทศมนตรี การยุบสภาเทศบาล รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของเทศบาลให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติ ๑๖ มาตรา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๖ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๑๖ โดยให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของสมาชิกสภาเทศบาลจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันเพิ่มเป็นมาตรา ๑๘ ทวิ สมาชิกเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ

๒. แก้ไขมาตรา ๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยกำหนดการสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกเทศบาลไว้ ๘ กรณี เช่น ออกตามวาระหรือยุบสภาเทศบาล ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ ขาดประชุม กระทำการอันต้องห้าม สภาเทศบาลมีมติให้ออก และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมาย เป็นต้น

๓. แก้ไขมาตรา ๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยการพ้นจากตำแหน่งของเทศมนตรีทั้งคณะนั้น ได้กำหนดไว้ ๖ กรณี เช่น ออกตามวาระ ยุบสภา สมาชิกภาพสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบ คณะเทศมนตรีลาออก เป็นต้น

๔. แก้ไขมาตรา ๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งได้กำหนดความเป็นเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัวไว้ ๔ กรณี นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว เช่น พ้นจาก

สมาชิกสภาของสมาชิกเทศบาล ลาออก รัฐมนตรีสั่งให้ออก และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมาย

๕. คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีซึ่งรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง จะเป็นนายกเทศมนตรีตลอดวาระของสภาเทศบาลนั้นอีกไม่ได้ (มาตรา ๔๗)

๖. ในกรณีที่คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีถูกสั่งพัก ให้สภาเทศบาลเลือกสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนเท่ากับผู้ที่ถูกสั่งพัก แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ (มาตรา ๔๘ วรรคสี่)

๗. การยุบสภาเทศบาล ในกรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศส่วนรวม โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อยุบสภาเทศบาล หรือกรณีอื่นที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีฯ มีอำนาจยุบสภาเทศบาลและแสดงผลไว้ในคำสั่ง เมื่อมีการยุบสภาเทศบาลหรือถือว่ามี การยุบสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวัน

๘. บทเฉพาะกาล บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ และ ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๒. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๔๑ก หน้า ๑๒-๒๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมควรปรับปรุงรูปแบบการบริหารเทศบาลจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกกันเองของสมาชิกสภาเทศบาล เป็นให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขตเทศบาล เพื่อให้ราษฎรได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของราษฎรในท้องถิ่นโดยตรง นอกจากนี้สมควรปรับปรุงการปฏิบัติงานของสภาเทศบาลให้เหมาะสมและสอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาล สรุปลักษณะสำคัญได้ดังนี้

๑. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

๒. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

๓. องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณี เทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่งตามวิธีการที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตรานี้โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลใดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลนั้นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้จัดทำประชามติในเขตเทศบาลนั้นว่าจะกำหนดให้การบริหารเทศบาลใช้รูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี

๔. สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตามจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน

(๒) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน

(๓) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน

ในกรณีตำแหน่งสมาชิกว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

๕. การประชุมสภาเทศบาล ต้องมีสมาชิกเทศบาลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

๖. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

“มาตรา ๓๒ ทวิ ในกรณีกิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่หรือคณะเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใช้เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายการออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะจะกระทำมิได้

บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติตามมาตรานี้ให้ผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่สภาเทศบาลหรือคณะเทศมนตรีในเรื่องนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๗. ยกเลิกชื่อส่วนที่ ๒ คณะเทศมนตรี และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการออกเสียงแสดงประชามติให้การบริหารเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี ให้เทศบาลนั้นมีคณะเทศมนตรี ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่งและเทศมนตรีตามจำนวนดังนี้

(๑) เทศบาลตำบล ให้มีเทศมนตรีไม่เกินสองคน

(๒) เทศบาลเมือง ให้มีเทศมนตรีไม่เกินสามคน

(๓) เทศบาลนคร ให้มีเทศมนตรีไม่เกินสี่คน

๘. ให้เพิ่มความเป็นบทที่ ๒ ทวิ นายกเทศมนตรี และมาตรา ๔๘ ทวิ มาตรา ๔๘ ตรี มาตรา ๔๘ จัตวา มาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ ฉ มาตรา สัตต มาตรา ๔๘ อัฐ มาตรา ๔๘ นว มาตรา ๔๘ ทศ มาตรา ๔๘ เอกาทศ มาตรา ๔๘ ทวาทศ มาตรา ๔๘ เตรศ มาตรา ๔๘ จตุทศ มาตรา ๔๘ ปัญจทศ มาตรา ๔๘ โศฬส มาตรา ๔๘ สัตตรศ

มาตรา ๔๘ อัญฐานส มาตรา ๔๘ เอกุนวีสติ มาตรา ๔๘ วีสติ มาตรา ๔๘ เอกวีสติ มาตรา ๔๘ ทวาวีสติ
มาตรา ๔๘ เตวีสติ มาตรา ๔๘ จตุวีสติ และมาตรา ๔๘ ปัญจวีสติ

เกี่ยวกับ

- การแสดงประชามติ
- การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ
- หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- การกำหนดบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี
- กำหนดลักษณะบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี
- การดำรงตำแหน่งและการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรง

ตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อนายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่
พ้นจากตำแหน่ง

- อำนาจในการแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการ
บริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกินสองคน

(๒) เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกินสามคน

(๓) เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกินสี่คน

- คุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี

- การแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจ ของนายกเทศมนตรีก่อนที่จะเข้า
บริหารราชการ

- กำหนดการแถลงผลการปฏิบัติงาน และการเรียกประชุมสภาเทศบาล โดยผู้ว่าราชการเป็น
ผู้เรียกประชุม เปิดประชุม หรือปิดประชุม

- การใช้สิทธิของสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่เพื่อเสนอ
ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น
ในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

- กำหนดห้ามนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการ
นายกเทศมนตรีต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งการรับเงิน
หรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษ เป็นคู่สัญญา หรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงทางอ้อมในการทำสัญญาที่ทำกับ
เทศบาล การพาณิชย์ของเทศบาล หรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น

- การพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี

- ให้นายกเทศมนตรีควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชา
พนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล

๙. ให้เทศบาลแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักปลัดเทศบาล

(๒) ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

๑๐. กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีและการมอบหมายให้รองนายกเทศมนตรีปฏิบัติราชการแทน ซึ่งต้องเป็นไปตามกรอบนโยบายและการกำกับดูแลของนายกเทศมนตรี

๑๑. ในการปฏิบัติหน้าที่ให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๑๒. ถ้าในเขตเทศบาลใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าส่วนราชการในเขตเทศบาลนั้นมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๓. ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) นายกเทศมนตรี

(๒) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ

(๓) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่มีสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน

ร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี

๑๔. บัญญัติเกี่ยวกับความหมายของร่างเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การใช้อำนาจในการเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเงินของผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนการลงนามโดยเทศมนตรีในการบังคับใช้เป็นเทศบัญญัติต่อไป

๑๕. ให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อยุติข้อขัดแย้งในสาระสำคัญของร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ถ้าสภาเทศบาลยังไม่เห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ หรือผลการวินิจฉัยของประธานคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ให้ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นเป็นอันตกไปและให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งยุบสภาเทศบาลถ้ามีข้อเสนอของนายกเทศมนตรี

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับการบริหารเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี

๑๖. ในระหว่างที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ให้เทศบาลเรียกเก็บค่าสมัครเป็นเงินจำนวนห้าพันบาท

ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ให้ถือเขตเทศบาลเป็นเขตเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีในคราวเดียวกันให้ใช้หน่วยเลือกตั้งที่เลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจคะแนน เจ้าหน้าที่คะแนน และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันก็ได้

ใบสมัครและบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทยอาจออกระเบียบกำหนดวิธีปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลได้

๑๓. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๒๔ก หน้า ๑-๑๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดรูปแบบการบริหารเทศบาลเป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบคณะเทศมนตรีและรูปแบบนายกเทศมนตรี เพื่อให้การบริหารเทศบาลเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบกับมีบทบัญญัติบางมาตรายังไม่เหมาะสมกับการบริหารงานของเทศบาล เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีทั้งสิ้น ๔๙ มาตรา โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาลสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นนั้นและให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น

ในเขตเทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน ให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

๒. เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งเป็นเทศบาล

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

๓. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

๔. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมี

ประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

๕. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรก่อนการที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

๖. การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

๗. องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี

๘. สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน

(๒) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน

(๓) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน

๙. สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภา ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาเทศบาลผู้เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน

๑๐. กำหนดการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการให้เป็นที่สุด

๑๑. ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสี่สมัย สมัยประชุมสามัญครั้งแรกและวันเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปีให้สภาเทศบาลกำหนด โดยผู้ว่าราชการกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมกันครั้งแรกภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครบจำนวนแล้วและที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน หากจะขยายเวลาประชุมออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๒. กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

๑๓. ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

๑๔. ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

๑๕. ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

การประชุมเพื่อแถลงนโยบายของนายเทศมนตรีให้กระทำโดยเปิดเผย โดยนายกเทศมนตรีต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนที่มาประชุมด้วย

ให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี

คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีและรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานให้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลด้วย

๑๖. นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ

๑๗. กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรี

๑๘. เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เทศบาลตำบลใดมีทั้งนายกเทศมนตรี และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่นในเขตเทศบาลตำบลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๙. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๒๐. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาล หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในกำหนดเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

๒๑. ให้สภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้นให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเทศบาล การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณ รายจ่าย จะกระทำมิได้

๒๒. เมื่อนายอำเภอ ในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่ง เทศบาลเมืองและเทศบาลนครเห็นว่า นายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติภารกิจของเทศบาลไป ในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ และนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตามนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้ แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่ วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามสมควร

๒๓. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลย ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ ศักดิ์ศรีตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นที่สิ้นสุด

๑๔. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๘๕ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติเทศบาล มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบันเป็นการ จำกัลดสิทธิของประชาชน ทั้งสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมควรเปิด กว้างให้เป็นดุลพินิจของประชาชนโดยเสรี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยกำหนดให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่ง นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๓)

๑๕. พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๖๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล การพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี รวมทั้งการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและการกำกับดูแลเทศบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๓๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- กำหนดให้ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๓)
- กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๔)
- กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ (มาตรา ๕)
- กำหนดให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)
- กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)
- กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๘)
- กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล (มาตรา ๙)
- กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)
- กำหนดให้นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งแต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้รองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบื้องเว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึงวันแต่งตั้ง (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

๑๓. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๕ เป็นวรรคสามของมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๑๕)

๑๔. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๔๘ ปัญจทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๖)

๑๕. กำหนดให้ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๘ โสฬส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๘)

๑๗. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็น (๒/๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๐)

๑๙. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็น (๙) ของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ (มาตรา ๒๒)

๒๑. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๖ การควบคุมเทศบาล และความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๕)

๒๔. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๒๖)

๒๕. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (มาตรา ๒๗)

๒๖. บรรดาข้อกล่าวหาหรือการดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๔๘ ปัญจทศ วรรคสาม มาตรา ๔๘ โสฬส วรรคสาม หรือมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ แล้วแต่กรณี ที่อยู่ระหว่างการสอบสวนหรือสอบสวนเสร็จแล้วแต่ยังมีคดีค้าง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าจะแล้วเสร็จ (มาตรา ๒๘)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ